

DÉLGAZDA MEZŐGAZDASÁGI SZAKÜZLET NÖVÉNYVÉDELMI SZAKTANÁCSAI

Miért pusztul a kajszifám?

A kajszibarack-termesztők és a házikert-tulajdonosok is gyakran tapasztalják, hogy a fák egyszer csak elkezdenek hervadni, majd kiszáradnak.

Ezt a jelenséget a csonthéjasok európai sárgulása nevű betegség okozza, mely napjainkra a kajszibarack legveszedelmesebb betegségévé vált. Olyan mértékű fapusztulást okozhat az ültetvényekben évről évre, amely megkérdőjelezi az ültetvény gazdaságos fenntarthatóságát.

A csonthéjasok európai sárgulása (ESFY) betegség okozói a baktériumokhoz hasonló fitoplazmák.

A fitoplazmával fertőzött kajszibarackfákon általában az utóbbi tünetek tapasztalhatók:

- a levelek sárgulnak, kanalasodnak, elszáradnak, majd idejekorán lehullanak.
- a termés minősége romlik, kisméretű, deformált gyümölcsök teremnek, hamarabb érnek be, és lehullanak.
- az ágból metszlapot készítve azt tapasztaljuk, hogy a szállítószövetek barnák
- később a fa teljes pusztulása következik be.
- a fán ún. boszorkánykörben egymás után halnak el.

A tünetek azonban fajtától és a megfigyelés időszakától függően változhatnak. Az ESFY betegség legtipikusabb tünetei nyáron a levelek sárgulása és sodródása.

Télen pedig a szezonon kívüli növekedés- (legjellemzőbb tünete az akár 2 héttel korábbi kihajtás, virágzás), amely megnöveli a fagykárosodás kockázatát, mert a sarjadó rügyek nem ellenállóak a télen jelentkező alacsony hőmérséklettel szemben.

A betegség tünetei gyakran összekeverik az abiotikus stressz okozta tünetekkel vagy tápanyaghiánnyal. Abiotikus stressz hatások- aszály, szikesség, légköri aszály, fagy.

A kajszifa pusztulását az abiotikus kórok, az ESFY betegség mellett még az utóbbi kórokozók is okozhatják, mint a *Pseudomonas* baktérium, a *Cytospora* és *Verticillium* gomba.

Ebből is láthatjuk, hogy egy komplex betegségről beszélünk, melyet nem egyszerű diagnosztizálni.

Az említett kórokozók által okozott apoplexia (azaz gutaütés) esetében a fa pusztulása lehet részleges (csak egy-egy ágra terjed ki) vagy teljes. Ha az elpusztult ágrészekből metszlapot készítünk, azt tapasztaljuk, hogy a kambium és a háncsszövet erősen barnult, nedves, kellemetlen szagú.

A fatörzsén és ágain rákos sebek keletkeznek és a mézgásodás is megfigyelhető.

A betegség kétféleképpen terjedhet. Nagyobb távolságokra a szaporítóanyaggal jut el, így kerülhet be legkönnyebben az ültetvénybe. A tünetmentesen fertőzött oltványok elsődleges forrásai lehetnek a fitoplazmának az ültetvény fáira. Eddigi ismereteink alapján a betegség elsődleges vektora (terjesztője) a szilva levélbolha, de nem zárható ki a kabócák és a galagonya levélbolha sem.

A levélbolhák a betegséget perzisztensen terjesztik, vagy is beteg növényt szívogatva a kórokozó bejut a vektor szervezetébe, ahol felszaporodik. A rovar élete végéig megtartja fertőzőképességét.

Hogyan védekezhetünk a betegség ellen?

Sajnos a fitoplazmával fertőzött fák kezelése nem lehetséges, így egyetlen védekezési eszköz a megelőzés.

Fontos, hogy egészséges, ellenőrzött helyről származó oltványokat vásároljunk. Lényeges az ideális termőhely- megválasztás (fagyzug) és jó fajtaválasztás.

A betegségre fogékony kajszibarack fajták. pl: Flavorcot, Kioto, Silvercot , Orangered , Hargrand, Sweet cot, Bergarouge és a Goldbar.

Fontos az ültetvények folyamatos karbantartása, a pusztuló fák mihamarabbi eltávolítása a területről, a mirabolán alany sarjhajtásainak lemetszése. A fák jó kondícióba tartása (optimális víz- és tápanyag ellátás). A szilvalevélbolha és más lehetséges rovar vektorok elleni védekezéshez szükség ismerni, a vektor rovarok jellemzőit, életciklusát a hatékony módszer kialakításához.

Kajszifa betegségre való érzékenysége miatt fontos, hogy a termés leszedése után mindenképpen folytassuk gombabetegségek elleni permetezéseket.

A korai lombhullás kórosan befolyásolja a következő évi rügydifferenciálódást. Rendszeresen végrehajtott minimális számú védekezéssel is jelentősen növelhető a termés mennyisége, javítható a minősége, és a jók élettartalma meghosszabbítható.

Az idő előtti levélhullást okozó gnomóniás betegség elleni nem csak a termésfejlődési időszakában, hanem a nyár végén is permetezni kell.

Ha viszont sok a beteg levél, egy nyárvégi és egy őszi DITHANE M 45 vagy TOPAS 100 EC permetezéssel előzhető meg a következő tavaszi megbetegedés.

A megelőzéshez szintén hozzátartozik az őszi rezes lemosó kezelés elvégzése.

Ajánlott készítmények: Astra Rézoxiklorid, Bordoilé+Kén Neo SC, Champion 2 FL, Cuproxat FW, Nordox 75 WG, Vegesol eReS.

**A cikkben szereplő termékek megvásárolhatók a Délgazda Mezőgazdasági
Szaküzletben!**

Sikere kertészkedést kívánnak a gazdabolt munkatársai!

6760, Kistelek, Kossuth u.88